

tydning for Danmarks statsretlige stilling ud i fremtiden. Vor forfatnings inderste kerne er adgangen til den *frie forhandling i rigsdagen* om alle spørgsmål af vigtighed for vort land, og forfatningen forudsætter, at den enkelte rigsdagsmand står til ansvar overfor offentligheden i det ting, hvoraf han er medlem. Vi rører efter vor opfattelse her ved noget, som er fundamentalt i vort folkestyre, noget, som det bør være fælles for os alle at værne om, og som bør være højt hævet over alle døgnets andre politiske stridigheder.

Nu ved jeg, at den daværende regering og de partier, der fulgte den, vil hævde, at den havde gyldige grunde til at gøre brud på disse grundsætninger, dels fordi den nye rigsdag endnu ikke var samlet, dels fordi man hævder, at det ville være skadeligt at udsætte afgørelsen af Danmarks svar de få dage, indtil rigsdagen samledes. Jeg kan ikke godkende disse betragtninger og undskyldninger, og jeg tvivler om, at ret mange i befolkningen har taget dem alvorligt. Men det er altså sket, og det kan ikke gøres om.“

Udenrigsministeren kunne ikke tiltræde forslaget i den form, hvori det forelå. „Forslagets rækkevidde er nemlig langt fra klar, og skal en beslutning af denne karakter træffes, må man være fuldstændig klar over dens rækkevidde...“. Efter nærmere at have uddybet dette udtalte udenrigsministeren videre:

„Hvis man fortolker udtrykket „Danmarks statsretlige forhold“ i overensstemmelse med udtrykket i grundlovens § 18 „de bestående statsretlige forhold“, tager forslaget sigte på traktater, der til deres gennemførelse kræver lovændring, idet dette er den almindelige fortolkning af udtrykket i grundlovens § 18. Den principielle tilslutning til planen om en fælles forsvarsstyrke krævede imidlertid ikke nogen lovændring, selvom det naturligvis åbent må erkendes, at den daværende regerings tilslutning til denne plan indebar en mulighed for at øve indflydelse på Danmarks statsretlige forhold, for så vidt som det jo ikke kan udelukkes, at regeringen før eller siden i forbindelse med planen vil forelægge rigsdagen forslag om ændring i den gældende lovgivning og herunder naturligvis specielt værnepligtsloven.

Men er det nu, ærede forslagsstillere, ikke vanskeligt — og man må også spørge, med hvilken hjemmel — at knæsette det princip, at regeringen i forhandlinger med udlandet skulle være afskåret fra uden forudgående beslutning af rigsdagen at foretage handlinger, der indebærer mulighed for at øve indflydelse på Danmarks statsretlige forhold. Bestemmelsen om regeringens pligt til at forelægge rigsdagen regeringshandling på det udenrigspolitiske område findes i grundlovens